

DELBAČKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőncím: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 SZEPTEMBER 29.

VI. évfolyam

KEDD

225. szám

Előfizetési ára: egy hóra 35, három hóra 105, fél évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat nem adunk vissza. Egyes szám ára: 150 dinár

A királyi pár diadalutja — Nagy izgalom Beogradban Radics genfi beszéde miatt — A „Balkán” védelmébe veszi a 48-as magyar szabadságharcot — Egy szrbobrani földbirtoke a titokzatos noviszádi öngyilkos? — Milyen a csehszlovák agrárreform? — Erdélyben kormány támogatással vándoroltatják ki a magyarokat — Radikális háború Somborban

ÓRIASI LELKESEDÉSSEL FOGADIÁK A KIRÁLYT DALMÁCIÁBAN

A királyi pár Dubrovnikban

Nagy beszédet tartott a király a dubrovnik „Imperial” szállodában

A királyi pár utazását Dalmáciában az ünnepek egész sorozata kíséri. Határtalan lelkesedéssel fogadják a felségeket, s végig a dalmát tengerparton szinte tombolva ünnepli a derék dalmát nép a királyi párt, amely most hosszú idők után másodszer látogatja a horvát partvidéket.

Vasárnap bucsuztak el a felségek Kotoról, ahol két teljes napot töltöttek. Amikor a királyi pár felszállt a „Karagyorgye” szalonhajóra, óriási tömeg verődött össze a kikötőben. A király a fedélzetre lépett és a következő szavakkal bucsuzott el a néptől:

— A királynő és saját nevemben is köszönöm Önöknek a szép fogadtatást és lelkes ragaszkodásukat. Éljenek a kotoriak!

A több ezernyi tömeg szünni nem akaró éljenzéssel válaszolt a király szavaira. A „Karagyorgye” abban a pillanatban felszedte horgonyait, a kotori öböl pedig fényárban ragyogott fel. Lampionok és a kivilágított bárkák ezrei szinte tündéres képet varázsoltak a kotori öböl vadregényes bérceire. A király hajója már régen eltűnt a láthatáron, de még sokáig zúgott a lelkes „zsviód”, a dalmát nép utolsó bucsuja a királytól...

Elutazása után a király 10.000 dinárt adományozott magánpénztárából a kotori szegényeknek és 3000 dinárt a kotori „Sokol” egyesület javára. A tivati szegényeknek pedig 15.000 dinárt adományozott a király.

Fogadtatás Dubrovnikban.

Már a kora reggeli órákban óriási tömeg gyülekezett a gruzsi kikötőben, hogy a király fogadtatásán résztvegyen. A kikötő előtt diadalkapu emelkedett, mellette egy gyönyörűen díszített pavillon, amelyhez drága szőnyegek vezettek. A Dubrovniktól a gruzsi kikötőig terjedő úton a katonaság helyezkedett el, a királyi gárda, a tüzérség és a gyalogság diszosztagai. Az aknavetők közvetlenül a kikötő előtt foglaltak helyet. A Stradun szőnyegekkel volt borítva egészen a székesegyházig. Minden házon lobogó és drága szőnyegek. Az üzletek kirakataiban diszelegtek a király és a királynő arcképei, sok helyütt a trónörökös arcképe is.

Kilenc órakor tíz hydroplán jelent meg Dubrovnik fölött, mintegy előhírnökei a király közeledésének. Tíz perccel később feltűnik a láthatáron a „Karagyorgye”, amelyet a torpedónaszádok egész raja kísér. Pár perccel később a „Karagyorgye”, fehér hajóteste már a kikötő előtt bontakozik ki teljes szépségében. A paron felállított ágyúk üdvölvéseket adnak le, a Sveti Krizs harangjai lágyan szólnak bele az ágyúk tüzelésébe. A Karagyorgye leereszti horgonyait, a királyi gárda-zenekar a himnuszot intonálja. A fedélzeten most megjelenik

a király, aki gárdaezrednek ezredesi ruháját hordja, mellén a Karagyorgye csillaggal, a gyémántokkal és a Szent Lázár láncsal. A királynő gyönyörű orgonaszínű krepp marokin ruhában van, orgonaszínű kalappal fehér kocsagtollal, nyakán remek gyöngysorral, mellén a Karagyorgye csillaggal. Amikor a királyi pár a kikötőhöz lép, a tömeg szinte tombolva ünnepli a királyi párt. A szokólisták, orjúnások, szkantok és a tengerészeti akadémia növendékei háromszoros „Zdravo” felkiáltással üdvözlik a felségeket. A megjelent egyesületek között feltűnt a radicsparti szervezet óriási horvát lobogója a következő felirattal: „Vera u Boga i szejčacka szloga.” (Bízzunk az Istenben és a parasztok összetartásában.)

Amikor a királyi pár elvonul a Stradunon, valóságos virágosó fogadja őket. Az uttest babérlevelekkel és rozmaringgal van borítva. A felségek első útja a székesegyházba vezet, ahol Marcellics József dr. püspök tartja az üdvözlő beszédet. Amikor a felségek belépnek a templomba, a karzaton felhangzik a „Lohengrin” diadalindulója. A horvát nyelven tartott hálaadó istentisztelet alatt a dubrovnikai filharmonia és a vegyes kar működnek közre. A mise után a királyi pár a templom kincseskamráját tekintette meg, s aztán a szerb székesegyházba indult, ahol Antonije vladika üdvözölte a felségeket. Az istentisztelet után megkezdődtek a katonai ünnepek és a

katonai diszfelvonulás

amelyen a királyi gárda ezred, a gárdatüzérezred, a 32. gyalog ezred, a géppuska ezred, a tüzér divízió, a nehéz tüzérezred és a tábori tüzérség egy osztaga vettek részt. A felvonulást a királyi pár egy tribünről nézte végig s a legnagyobb meglepetését fejezte ki a katonák pompás tartása fölött. A diszsemle után a felségek a „Karagyorgye”-ra vonultak vissza, ahol intim ebéd volt, délután pedig a haditengerészek egy motorcsónakján megtekintették Sapad és Cavtat szigeteket. Délután 5 órakor küldöttségeket fogadtak a felségek, este 8 órakor pedig ünnepi bankett volt a dubrovnik „Imperial” szállodában. A banketten a királyi páron kívül résztvettek Prica admirális, a tábornoki kar, Gyurisics miniszterelnökhelyettes, Radics Pavle agrárügyi miniszter és több képviselő, összesen százharmincan.

A király beszéde

A második fogás után a király felállott és a következő beszédet mondotta:

„Mióta Dubrovnik a mienk, ritkán öveztek körül ezt a várost annyi figyelemmel, mint most. Szent Vlah feje körül övezett koszorúja még mindig a régi dics-

fényben ragyog. Nagy embereitek, államférfiaitok, tengerészeitek, kereskedőitek és gondolkodóitok dicsősége nemcsak szűkebb hazánkban, hanem az egész világban terjedt el. Irodalmunkat a dubrovnikai költők alapították meg ezen a klasszikus területen. Még röviddel ezelőtt a tudomány emberei gyűltek itt össze, akik testvéreiteket közös harcra hívták fel közös ellenségeink ellen. Büszkéek lehettek elődeitek dicső munkájára, de tudjátok azt is, hogy a büszkeség kötelességeket is von maga után. Ti boldogabbak vagytok mint az öregek; Gundulics víziója elevenedik fel előttetek! Dubrovnik most a nagy haza dicsősége és ebben a nagy hazában teljesítétek kötelességeiteket. Dubrovnik, amely századokon át művészetünk és irodalmunk bölcsője volt, kövesse elődei dicső és fontos munkáját! Dubrovnik dicsőségére emelem poharamat!

A király beszéde leírhatatlan hatást keltett, az ünneplő közönség percekig ünnepelte az uralkodót, aki oly közvetlen és meleg szavakkal emlékezett meg Dubrovnikról. A dubrovnikaiak nevében Skorče Mihály dr. köszönte meg a király szavait.

Este féltizenegykor a királyi pár visszavonult a „Karagyorgye”-ra. Tegnap reggel a felségek Korcsula, Hvar és Vis szigetekre utaztak s onnan Splitbe folytatják útjukat.

Kisebbségi jogok és kötelességek

Bukarestből jelentik: A román kormány tagjai tegnap délelőtt tíz órakor Vaoitoianu elnökletével minisztertanácsra gyűltek össze, amelyen mindenképp Duca külügyminiszter résztvevően beszámolt a genfi népszövetségi tanácskozásokról, különös tekintettel a telepések ügyére. Kijelentette, hogy Genfben Románia nagy sikert ért el a telepések kérdésénél, ami annak a kellemes atmoszférának köszönhető elsősorban, amelyet a kormány külpolitikája teremtett.

— Meggyőződtem arról — mondotta Duca — hogy az összes államok kellő rokonszenvvel vizsgáltnak Romániával szemben. Fontos a népszövetségi határozat már annál inkább, mert ez esetben a népszövetség ítéletével leszögezte, hogy a kisebbségeknek nem csak jogaik, hanem kötelességeik is vannak. A telepések panasza alkalmat adott rá, hogy a Népszövetség megtudja, hogy Romániában a kisebbségek nincsenek önkényuralom alatt, hanem emberséges és szabad elbánásban részesülnek. Szeretném hinni, hogy ezután tudni fogják kötelességeiket. Leszögeztem Genfben, de leszögeztem itt a minisztertanács kebelében még egyszer, hogy Románia nem akarja a kisebbségeket elnyomni, hiszen ez nem is lehet érdeke egy országnak sem.

A „Vreme“ megállapítja, hogy a két hónappal azelőtt fellépett pénzösség érezhető hatást gyakorol a kamatlábra. Már másodizben történik, hogy a zagrebi és ljubljani pénzügyintézetek leszállítják a kamatlábat a betétek után. Ugyancsak és szinte egyidejűleg a bankhitelek után fizesztendő kamatok is lanyha tendenciát mutatnak. Beográdi bankok már csak 5 százalékot fizetnek folyószámlákra, az 5 és fél százalékos kamat csak kivételes esetekben fordul elő. Kötött betétekre, hosszabb felmondási idővel legfeljebb 7—9 százalék kamatot számíthatnak fel évente. Elsőrendű váltókra, amelyek pontosan a lejárat napján kerülnek beváltásra, 15 százalékos évi kamatot fizetnek. A mai pénzpiac nagy mértékben különbözik a múlt évi helyzettől, amikor a Narodna Banka ankétje meglehetősen magas kamatok mellett állapodott meg és amikor voltak intézetek, amelyek évi 14 százalékos kamatot is fizettek. Különösen azokat az intézkedéseket érintette a magas kamatláb, amelyek az iparban voltak érdekelve. Így azután érthető, hogy egy igen előkelő pénzügyintézet hat hónap alatt 40 százalékkal gyarapította betétállományát. Sok helyütt bizonyos elégedetlenséget okozott a bankok tőke és tartalék állományának hirtelen növekedése. Ez a mai viszonyok között már azért is teljesen érthető, mert a dinár sztabilizációja egyáltalában nem igazolja a bankok felesleges óvatosságát. A közeljövőben nincs kilátás nagyobb változásokra, a dinár mai kursusa nemkülönben az ország valuta politikája után kell a kamatlábnak is igazodnia, s nem tűrhető, hogy a bankok a pénzösség elől elzárják a pénzforgalom egy tekintélyes részét csak azért, hogy a kínálatot leszorítva, fentartassák az árát a mai színvonalon.

A „Politika“ az újságírók kongresszusával foglalkozva arra az álláspontra helyezkedik, hogy a sajtó még ma is a világ hetedik nagyhatalma. Igaz ugyan, hogy sok csorbát ejtettek tekintélyén s ha több ízben vereséget is szenvedett, mégsem semmisítették meg. Nincs az a hatalom, amely a sajtót el tudná tüntetni a föld színéről s a sajtóval való küzdelemben még egyetlen egy rezsim sem tudott győzelmet aratni.

És mindig, bármilyen körülmények körülmények között is folytak le a harcok, mindig a sajtó volt az, amely győzedelmesen került ki az ütközetből. Azt mondják, hogy a szabad sajtó meghalt, hogy Magyarországon, Olaszországban, Bulgáriában, Oroszországban és Görögországban kimúlt, országunkban pedig halálos csapást mértek rá. A szabad sajtó mindazonáltal él és élni fog addig, amíg a becsület és tisztesség fogalma nem halt ki az emberiségből. A fasiszta rezsim csak üldözni tudja, de nem elpusztítani. Egy demokrata államban pedig a sajtó üldözése a demokrácia halálát jelenti. Nálunk is súlyos támadások központjában áll, nálunk is hajtóvadászatot rendeznek ellene, de ha országunk bírósága megőrzi függetlenségét, nem kell féltünk létezőiket. Mert a bíróságnak az államot kell támogatnia, nem pedig a mindenkor rezsimit. Nem lehet szabad kezét engedni azoknak, akik a sajtót üldözve a demokráciát akarják elpusztítani. De csak úgy lesz lehetséges, ha a sajtó is megőrzi tekintélyét, mert ha egyedül nem tudja megvédeni reputációját, a bíróság sem tudja oltalmazni. A Skopljeban összeülő kongresszus tehát egy percig sem feledkezzen meg arról, hogy a sajtó érdekeinek megvédése az állam érdekeinek a megvédése is s ha a sajtó meg nem tudja őrizni a tekintélyét, ezáltal az állam tekintélyét is emeli nemcsak az országban, hanem a külfölddel szemben is. A skopljei újságíró kongresszus ezeket az elveket hangoztatva saját magának tesz szolgálatot, mert csak a szabad sajtó és a győzelmében való hit vezet a jobb és boldogabb jövő felé.

IZGALOM BEOGRADBAN RÁDICS GENFI FELOLVASÁSA MIATT

Felbomlik a radikális-rádicspárti koalíció Rádics nyilatkozata miatt

Általános a felháborodás Rádics ellen

Beogradi tudósítónk jelenti: Rádics István genfi felolvasásának az a részlete, amelyben kijelentette, hogy a macedóniai lakosság még ma sem tudja, vajjon bolgár-e vagy szerb, óriási konsternációt keltett beográdi politikai körökben. Jovanovics Vasza a radikális párt legtekintélyesebb tagja kijelentette, hogy a parlament legközelebbi ülésén interpellációt fog bejegyezni Rádics szerencsétlen elszólása miatt. A radikális párt tagjai a legnagyobb elkeseredéssel tárgyalják Rádics nyilatkozatát, amelyet szégyenteljesnek neveznek s amely súlyos következményekkel járhat a megegyezésre. Egy tekintélyes rádicspárti képviselő kijelentette, hogy ilyen szégyen még nem érte Szerbiát, annál is inkább, mert a felolvasás a jugoszláv delegáció egy tagja részéről hangzott el hivatalos minőségben és hivatalos fórum előtt. A radikális-rádicspárti koalíció Rádics nyilatkozata miatt komoly veszélyben forog. Ha az

interpellációt esetleg vissza is vonják s a kérdést nem is tárgyalják a parlament előtt, Szerbia sohasem fogja elfelejteni Rádicsnak, hogy olyan súlyos sérelmet ejtett rajta. A radikális párt valamennyi tagja a legnagyobb mértékben fejezi ki felháborodását Rádics aknamunkájával szemben.

Tegnap délután Vukicsevics Velja közoktatásügyi, Nikics erdőügyi és Trifunovics Misa vallásügyi miniszter visszaérkeztek Beográdba.

A jugoszláv Ujságíró Egyesület új vezetősége

Skopljéból jelentik nekünk: Az újságírókongresszus tegnap választotta a Jugoszláv Ujságíróegyesület új tisztkarát. Elnökké lett Kovácsics Kresimir, alelnökök Szokics Miltvoj és Mirko Virant, titkár: Vilovics, pénztárnok: Ivanics.

A NOVISZÁDI „DANUBIUS” CSÓNAKHÁZÁNAK TITKA

A rejtélyes noviszádi öngyilkosság

A „Danubius” előtt elkövetett öngyilkosság ügyében a „Délbácska” h iradása nyomán szenzációs vallomást tett egy srbobrani kereskedő — Gavanszki Koszta srbobrani földbirtokos az öngyilkos?

A noviszadi „Danubius” evezősegylet csónakházának rejtélye, amelyről lapunk vasárnap számában minden részletre kiterjedően beszámoltunk, mára egészen váratlanul megoldódott. A noviszadi rendőrségen ugyanis ma délelőtt megjelent Manojlovics Gavró srbobrani kereskedő, aki előadta, hogy a „Délbácska”-ban olvassa a rejtélyes esetet az a gyanu támadt fel benne, hogy az öngyilkos nem lehet más, mint apósa, Gavanszki Koszta földbirtokos, aki néhány nappal ezelőtt azzal hagyta el Srbobránt, hogy Novisadra utazik, s innét levélben bejelentette, hogy öngyilkosságot fog elkövetni.

Rákics Radenkó bűnügyi kapitány előtt Manojlovics elmondotta, hogy sógora már hosszabb ideje súlyos anyagi zavarokkal küzdött, s dacára annak, hogy felhasználta minden rendelkezésre álló eszközt, képtelen volt ügyeit rendezni. Amikor már kétségtelenül vált előtte, hogy az összeomlás kikerülhetetlen, elutazott Srbobranból és Novisadon írott levelében bejelentette, hogy öngyilkosságot fog elkövetni.

Vallomása után Rákics kapitány felmutatta előtte azt a sétatobot, amelyet a csónakház mellett találtak. Manojlovics kijelentette, hogy abban teljes határozottsággal felismeri Gavanszki sétatobotját.

A noviszadi rendőrség véleménye szerint ezzel a vallomással nem nyert végleges megoldást a rejtélyes eset, amennyiben több körülmény arra enged következtetni, hogy nem Gavanszki a rejtélyes öngyilkos. Az első helyszíni szemle alkalmával például minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy a csónakház környékén járt férfi hegyesorru „simmicipót” viselt, míg Gavanszki csizmában távozott el hazulról. A lövést sem hallotta senki, s nem találták meg mindezekig az öngyilkos hulláját sem. A noviszadi rendőrség egyelőre teljes apparátussal nyomoz és igyekszik teljes egészében felderíteni a rejtélyt, amely a srbobrani kereskedő vallomása után is rejtély és az is marad mindaddig, amíg a Duna hullámai partra nem vetik az öngyilkos holttestét.

EZER ÚJ AUTÓ EGY ÉV ALATT

A Vojvodina autóparkja: 1400 darab autó

Az autók hatvan százaléka Ford gyártmány — A Fiat-Torino hódító útja a Vojvodinában — Földművesgazdák a kormánykerék mellett

Tíz évvel ezelőtt még legfeljebb a hadbaszólított katonai autók képviselték a Vojvodina területén a modern technika azóta már szinte példátlan népszerűsége szert tett csodáját, s ma már, 1925. őszén közel ezernegyszáz autó van forgalomban a Vojvodinában. Tíz évvel ezelőtt még borsapkás, bricseszes, komolykodó arcu soffőrök vezették a gépeket, ma nagybajszu, kucsmás, csizmás, kurtapipás parasztagda túlköli, ha elbáméskodó kisleány, öregasszony, vagy egy sereg falusi liba ténferg az országot porában. A szinte példátlan erővel jelentkező fellendülés ugyszólván teljes egészében adta ki a noviszadi ipartügyi kapitányság a 324-es autó számot egy sentai vendéglősnek. A kitűnő Fiat-Torino egy teljes évig hordta utasait, s mintegy két héttel ezelőtt a sentai vasutállomás közelében egy tolató mozdonny szétronsolta karsu bordáit. A vendéglős egy új Fiatot vásárolt, s ez már az 1235-ös számot kapta a noviszadi városházán. A vojvodinai autók száma tehát egy év alatt közel ezer darabbal szaporodott.

Az autóláz felkeltése elsősorban Ford érdeme, aki rendkívül olcsó gyártmányával rövid időn belül valósággal elárasztotta a Vojvodinát. A könnyen kezelhető gépek nagy népszerűsége szert, s bár a „rossz karban tartott” vojvodinai utak nem megfelelőek a hasonló konstrukciója gépek számára, a kedvező fizetési feltételek mellett szállított Ford-gépek ma közel háromnegyed részét teszik az összes vojvodinai autóknak. Ujabbán a Ford mellett a torini Fiat-művek csinos és tartós gyártmányai, valamint a Chevrolet-gépek hódítanak, amelyeknek ára 40—70.000 dinár. Az autók mellett gombamódra szaporodnak a soffőriskolák is, amelyekből mintegy tizenöt oktatja a jelentkezőket Novisadon, Sentán, Suboticán és Becskereken.

Hirdessen a Délbácskában

KISEBBSÉGEK

(—) **Uj Coriolanus Constanzában.** Bukarestből jelentik: Coriolanus, konstancai gimnáziumi igazgató a legutóbbi érettségi vizsgákon nem tudni mi okból elbukatta a konstancai prefektus fiát is. A minden bizonnyal jeles nebuló páratlan katasztrófa nyomán „óriási felzúdulás” támadt. Az Erdélyszerte százszámra tönkrebukott magyar és német diákok szomorú sorsáért nem követel senki sem elégtételt, a konstancai Coriolanust azonban, mint ma jelentik, a „kilengés” miatt sürgősen áthelyezték. Vajjon elmondja-e most a kitűnő direktor klasszikus elődjével: Átok reád viszály hona, már nem vagyok fiad...

(—) **Oroszország kisebbségi törvénye.** Moszkvából jelentik: Most tették közzé a kisebbségek jogait szabályozó új törvényt. Ezen törvény szerint fogában áll a Szovjetunió minden polgárának az összes hatóságok előtt, valamint politikai, társadalmi és kulturális működésben anyanyelvét használni. Azokon a helyeken, ahol a kisebbség a lakosság többsége, a közigazgatás hivatalos nyelve az illető kisebbség anyanyelve.

(—) **Az Erdélyi Magyar Párt a magyarság kivándoroltatása ellen.** Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Magyar Párt elnöki tanácsa október hó első napjainak egyikén ülést tart a következő napirenddel: 1. Az érettségi adományok felhasználása. 2. A közigazgatási választások. 3. A parlamenti tagok jelentése az őszi ülésszak teendőiről. 4. Kérvények elintézése. 5. Akció a kivándorlás ellen. Hosszabb megbeszélést fog ez az ötödik pont igénybevenni, mert igen nagy a veszély, mely az igen nagy mértékű öltözék-kivándorlással a magyarságot fenyegeti. Egyre több panasz érkezik a Magyar Pár vezetőségéhez, amely szerint a kivándorlási ügynökök — szinte megérezhető hatósági támogatással — egész Erdélyt ellepik propagandájukkal és mind több áldozatot szednek a magyarság soraiból. Braziliából írt leveleket — nyilvánvaló hamisítványokat — mutogatnak annak igazolására, hogy micsoda Eldorádó vár a kivándorló magyarra. A Magyar Párt erélyes akciót indít e lelketlen munka meghiusítására. Összes tagozatait felkéri, hogy világítsák föl a népet a való tényállásról és ne engedjék, hogy tájékozatlanságában vesztébe rohanjon. A kormányt is felkéri majd a párt, hogy vessen véget a kivándorlási üzelmeknek. A kormánynak meg kell gondolnia, hogy a kivándorlás olyan epidemia, amely el fog terjedni a román részekre is, annyival inkább, mert a lélekűfárokak mindegy lesz, hogy milyen anya gyermekét szállítja a tengerentuli pokolba.

A marokkói front magyar hősi halottjai

Körülbelül ezer magyar van a francia idegenlégióban. Kétszáz magyar esett el az eddigi harcokban

A marokkói háború folyamán megint tucatjával jelennek meg leírások, amelyek a leg-sötétebb színekkel festik a francia idegenlégió borzalmaival és többnyire nagynehezen megszökött légionáriusok emberföltötti szenvedéseire utalva, igyekeznek elrettenteni a kalandvágyó fiatalságot attól, hogy a légióban keresse boldogulását. A cikkek tendenciáját csak helyeselni lehet, mert az idegenlégió valóban pokol mindenki számára.

A francia idegenlégióban szolgálni egyet jelent az öngyilkossággal, mert az ott uralkodó rendszer egyáltalán nem kiméli az emberéletet. Valaha régen az idegenlégiót csak azok az emberek keresték föl, akik számára az élet már teljesen elveszett. A háború előtti években az idegenlégió legénysége a világ minden tájáról egybegyűlt gonosztevőkből rekrutálódott, avagy pedig olyanok végállomása volt, akik valami oknál fogva megcsömöröltek az élettől. A háború óta azonban megváltozott a légiók összetétele. Ma a gonosztevők sokkal jobb helyeket találnak maguk számára, viszont azon-

ban megszorodott azoknak a száma, akik az élettől szenvedtek hajótörést és a végső elkeseredésükben arra szánták magukat, hogy idegen állam zsoldjába szegődjenek. Az új ország és politikai változások sok áldozatot vetettek a francia légió karjaiba, akiken, sajnos, már segíteni nem lehet. De akik otthon vannak, okulhatnak az idegen légióról szóló rémtörténetekből, amelyek, ha talán kicsit tulságba vittek is, nagyjában azonban mégis megfelelnek

az igazságnak.

Az idegenlégió három gyalog- és egy lovaszere Marokkóban, Algírban és Délkinában oszlik meg. A mintegy 40.000 katona között 1920 szeptembere óta körülbelül ezer magyar szolgált, akik közül mintegy kétszáz pusztult el, nem számítva ezek közé a megrokkantakat, örülteket és eltűnteket. Az utóbbi hetekben is számos magyar esett áldozatul a marokkói háborúnak.

A SZERB NACIONALISTÁK LAPJA JELACSICS ÉS RAJACSICS ELLEN

A szerbek magatartása 1848-ban súlyos tévedés volt

A magyarokkal együtt kellett volna Ausztriát felrobbantani — Sohasem lett volna szabad a szerbeknek a magyarok ellen harcolni

A beogradi „Balkán”-ban, az intranzigens szerb nacionalisták lapjában olvassuk a következő igen érdekes megállapításokat:

„A Njegos ünnepek alkalmával egy beogradi lap érdekes okmányokat közöl, amelyek minden kétségen kívül bizonyítják, hogy Jelacsics horvát bán és Rajacsics patriárka az 1848-as években az osztrák császár érdekeit szolgálták. A bán több ízben ajánlotta Rade vladikának, hogy minden befolyásával hasson oda, hogy a katori és dalmáciai nép császárhűségét megerősítse, míg Rajacsics patriárka, mint zadari szerb püspök a dalmát népet és papságot állandóan a vladika ellen uszította.

Mindketten tehát az osztrák császár pandurjai voltak. Az okmányok létezését nem lehet letagadni, mindazonáltal a novisadi radikálisok lapja a legocsmányabb módon megtámadott bennünket, bár az okmányokat nem mi közöltük, hanem csak a véleményünket szegztük le, amely véleményét mindenben fenntartjuk. *Jelacsics bán és Rajacsics patriárka működése határozottan a Habsburg dinasztia érdekeit szolgáltatta és egy kis nemzet függetlensége és szabadsága ellen irányult. A magyarok a szabadságuk érdekében fogtak fegyvert és a függetlenségükért harcoltak, Jelacsics bán pedig az osztrák generálisok egyenruhájában küzdött ellenük. Inkább a császár iránti hűsége irányította működésében, mint a magyarok el-*

leni gyűlölet. Ezek tények, amelyeket nem lehet megcáfolni. A szerbeket akkoriban egyszerűen félrevezették, Rade vladikának egészen más volt a koncepciója: a Bécs és Budapest között folyó ellenségeskedéseket a horvátok és szerbek elszakítására akarta felhasználni! De nem így Jelacsics, aki a császár hű csatlósa volt, s még kevésbé Rajacsics, aki szintén az osztrák érdekeket szolgáltatta.

A szerbek magatartása 1848-ban súlyos tévedés volt. Soha nem lett volna szabad a szerbeknek a Habsburgi Ausztria mellé állni, amikor egy kis nemzet, amely a szabadságért harcolt, fegyvert fogott ellene. Paskievics expedíciója szegényes cselekedet volt: a Habsburgizmus pandurizálása. Ha akkor a magyarokkal karöltve közösen megtámadtuk volna Ausztriát, szétszórtuk volna az országot, ami-ben Nyugat-Európa is segített volna bennünket. A vojvodinai szerbeket nem terheli ebben semmiféle felelősség. Rosszul vezették őket, ahogy rosszul vezették a szerbeket Szlivnica mellett. Ezt nyíltan és becsületesen hangoztatjuk, de nem követjük a novisadi radikálisok lapját a durvaságban. Ezt csak akkor tennénk, ha a novisadi radikális lap vezetőinek kulturájával kellene azonosítani magunkat. Szegény Tomics Jása, mit szólna, ha most feltámadna és egykori előkelő lapját kellene viszontlátnia!

A CSEHSZLOVÁK AGRÁRREFORM

400.000 ember kapott földet Csehszlovákiában

377.615 hektár került felosztásra a földigénylők között — Minden 150 hektárnál nagyobb területet felosztottak

A csehszlovák földreform végrehajtásának 1925 december 31-éig kell megtörténnie. Ma már a munkálatok tulnyomórészt be is fejeződtek, úgyhogy annak eredményei már láthatók. A csehszlovák törvény kimondja, hogy *minden 150 hektárnál nagyobb terület a földbirtok céljaira lefoglalandó* és amennyiben megfelelő számú igényjogosult jelentkezik, ez a lefoglalt terület ki is osztandó. A le nem foglalt 150 hektárnyi területet a tulajdonos jogosult a birtok bármely részéből megtartani, sőt méltányos esetekben, ha a célszerű gazdálkodás, ipari vállalkozás vagy városok ellátása szükségessé teszi, ennél nagyobb birtokot is megtarthat, de ennek területe sem haladhatja meg összesen az 500 hektárt.

A törvény életbeléptetésével minden nagybirtokot lefoglaltak, de annak átvételéig a tulajdonos kezelésében marad, aki köteles ugyanolyan intenzíven gazdálkodni, mint a lefoglalás előtt. A birtokokat hathavi fölmondás után veheti át az állami földhivatal, a törvényben megszabott kártalanítással. Az árak degresszív kulcs szerint vannak megállapítva, az *alap az 1913—1915 földár, de az ezer hektáron felüli ingatlanoknál ez a vételár állandóan csökken és ötvenezer hektáron felül már negyvenszázalékosra van le a forgalmi árból.* A tulajdonos a kisajátított földterülettel együtt az ingatlan megműveléséhez szükséges élő és holt felszerelést is köteles napiáron az állami földhivatal rendelkezésére bocsátani.

Földet igényelhetnek elsősorban a felosz-

tandó nagybirtokok hivatalnokai, szolgálói és zsellérei, a környékbeli kisbirtokosok, kishaszonbérlet és földmunkások, földműves-, gazdasági és építő-szövetkezetek, jótékonyági egyletek, a csehszlovák légió tagjai, községek és egyéb kérvényezők is, akik igazolni tudják, hogy értenek a földműveléshez és képesek a 10—30 holdnyi kisbirtok megművelésére.

A nagybirtokok szétosztásánál fennmaradt egy-egy kisebb tömböt, majorságot, uradalmi épületekhez feltétlenül hozzátartozó földeket, az ugynevezett maradék birtokokat, minden szakember igényelheti.

A 10—30 holdas kisbirtokok természetesen főleg zsellérek, kisbirtokosok és kisbérletkezők kezébe jutottak, a maradék birtokok felosztására pedig jellemző az 1924. évi statisztika, amely szerint 410 maradék birtokból 48 és fél százalék a birtokok hivatalnokai, 5 százalék a birtokok szolgálói, 7 százalék a földmunkás-szövetkezetek, 19 százalék bérlők, 7 és fél százalék földművesek, hét százalék más helyen föl nem osztott földek kárpótlásáért, 1 és fél százalék társadalmi egyesültek, 1 és fél százalék a községek, fél százalék jótékonyági egyesületek, 3 és fél százalék gazdasági szövetkezetek, 3 és fél százalék egyéb kérvényezők és fél százalék a legionisták tulajdonába ment át. 1924 végéig kisbirtokká fölosztottak 175.733 hektárnyi termőföldet 136.713 igényjogosult között és összesen fölosztottak 377.615 hektárnyi területet, négyszázezer igényjogosult között.

Csend és rend van Topolyán

Épül a topolyai villanytelep — A cégtáblák nacionalizálása — Hogyan terjedt el Topolyán a „Službene Novine”? — Egy neves magyar dalköltő él Topolyán

Valamikor, nem is olyan régen még megtörtént, hogy a topolyai polgárt sürü pofonokkal biztatgatták fokozottabb lojalításra, s hogy a jámbor magyarnak legyen miben gyönyörködnie is, a főszolgabíró úr nem ritkán kifejezett borvirágos örömben revolverrel durranította oldalba valamelyik szegény gazda csöndben és békében kocogó lovát. Mindez azonban már csak emlék. Ma Topolyán csend és rend van, s az új főszolgabíró, aki kitűnő képességekkel megáldott szakember, türelemmel és jóindulattal békeséget teremtett a községben, ahol osztatlan népszerűségnek örvend. A Cseremovok és Markovics Nikolák természetlen és békétlenkedő uralma után ma a községfejlesztés politikája egymásután váltja valóra a legszébb terveket. A topolyai ulakat száz és száz munkáskéz javítja, dromedár gőzhengerek vasalják a fúrge Ford-kocsik alá az országutat. A községházán ugyan künn függ a szigorú tábla, mely szerint „*govorite samo službenim jezikom*” — de azért már szorgalmasan épül a község hatalmas villanytelepe, amellyel a polgárság egyik legrégebb álma válik valóra.

Amikor a régi „rend” még nyomába sem ért a mainak, a Markovics Nikolák által kezdeményezett türelmetlen sovíniszta kurzus mindenáron szláv jelleget akart rákényszeríteni a szinmagyar járási székhelyre. Ma már tudnak a topolyaiak is szerbül, de az első főszolgabírák rögtön szállítani óhajtották a sikert. Így történt azután hogy a szerbül nem tudó kereskedő, kisiparos vagy szülészű gyötrő cégtáblagondjai közepette aképpen oldotta meg a főbírói parancsot, hogy cégtáblája magyar szövege fölé odafestette a szerb szöveget is, még pedg eképpen:

H. H. ФЕРФИСАБО
N. N. ФЕРФИШАВО

avagy:

H. H. ЦИПЕКЕРЕШКЕДЕ
N. N. ЦИПӨКЕРЕСКЕДӨ

Utólag is hinni merjük, hogy a topolyai cégtáblák ilyen sikeres átszerkesztése után az akkori főszolgabíró azt jelentette illetékes helyen, teljes mértékben sikerült a szinmagyar község nacionalizálása.

Bajok azonban vannak még a rendezett és békés, konszolidált Topolyán is. Többek között bajok vannak a „Službene Novine”-vel is, amelyre előfizettek — minden vendéglőssel. Mintegy félévvel ezelőtt érte a topolyai vendéglősököt ez a váratlan meglepetés, amely annál inkább ennek számított, mert azokat, akik úgy látták, hogy nincs különösebb szükségük a legjobban szerkesztett hivatalos lapra, nem állították bizonyos enyhe presszióval jobb belátásra birni. Azóta az átutazó idegen minden topolyai korcsmában megtalálja a hivatalos lapot. Hogy az egyes számok két-három hónappal későbbben érkeznek meg, arról természetesen nem tehetnek a korcsmárosok.

Panaszok vannak a póstai kézbesítést illetően is. A közel tízezer lakosú járási székhelynek egyetlen kézbesítője van, aki akkor sem láthatná el „hivatalát” pontosan, ha történetesen négy keze és — sértés ne essék, — négy lába volna. Állítólag a villanytelep építkezéseinek befejezése után sor kerül a topolyai távirat- és levélkézbesítés kiépítésére is.

Topolya egyedülálló nevezetessége — amelyről azonban igen kevesen tudnak Topolyán — B. Fehér Jenő gyógyszerész, a népszerű és tehetséges magyar dalköltő, akinek egyik nagyszerű operettjét 1903-ban mutatta be a budapesti Népszínház. A „Szép asszonynak kurizálok”-tól kezdve le és fel rengeteg kedves zenéjű dala vált közhimnűvé. A karácsonyi Bárd-albumban ez év decemberében fog

megjelenni két szerzeménye. A mester egyelőre főlváltva recipéket készít, s a babérjain pihen. Hogy a magyar nótacsínálás egyik ki-

vételes képessége, arról Bácska-Topolyán nagyon kevesen tudnak, miután: Nemo profeta patria sua...

A MAGYARORSZÁGI KOMMUNISTA PUCCS

Hogyan készült Kun Béla Budapestre?

Eddig közel száz ember van letartóztatásban — Egész Magyarországra kiterjedt a kommunista szervezkedés — Mezőtúron letartóztatott tízennyolc parasztagdát a csendőrség

Párisban rejtőzködik a puccs több szervezője

Budapest, szept. 28. A letartóztatásban levő kommunista csoport ügyében a nyomozás eddigi eredményeiről dr. Hetényi Imre főkapitányhelyettes újságírók előtt az alábbi nyilatkozatot tette: A rendőrség igen rövid időn belül ad ki egy alaposan feldolgozott jelentést, amelyben a bűntény minden mozzanatát élénken megvilágítja. A késelem oka eddig is a feldolgozásra váró anyag nagyságában és kiszálságában van. Bár a rendőrségnek egészen tiszta képe van, mégis meg kell világítanunk egyes, ha nem is nagyon lényeges részleteket, rá kell még mutatnunk több lapnak ugynevezett jólértesültségéből származó súlyos tévedéseire, légi tudósításaira és egy esti lap tegnapi tanácsaira. Az Esti Kurír ugyanis egy tanáccsal szolgált nekünk arra, hogy Rákosi Mátyást hagyjuk volna még tovább szabadon dolgozni és csak nagyobb szenzációs cselekménye után rajtaütöni. A nevezett esti lap tanácsát köszönettel vesszük, bár azzal jól elkésett, mert amint az a jelentésből ki fog tűnni, mi jó ideig hagyjuk Rákosi Mátyást szabadon dolgozni úgy, hogy személyének további negligálása már veszedelmes lett volna.

Újabb rendkívül jelentős adatok

Budapest, szept. 28. Ma igen fontos és jelentős adatok birtokába jutott a rendőrség, a kommunista összeesküvés külföldre és vidékre ágazó szálainak nyomozása során. A Vági párt egyik jelentős tagja Várad Pál vegyész mérnök, még mielőtt leleplezték volna a szervezkedést, megszökött Budapestről. Most bizalmas uton arról értesült a rendőrség, hogy Várad mérnök Párisban tartózkodik és a szovjet ottoni kereskedelmi expozitúráján rejtőzött el. Ugyanitt tartózkodik a párt másik két tagja is, akik Vágiékát a marseilli konferencián képviselték. Ugyancsak sikerült megállapítani, hogy a szovjettől jövő pénzeket miképp csempézték be az országba és hol helyezték el. Kiderült ugyanis, hogy a magyarországi szervezkedés nem a Vági pártban, hanem a párt keretén kívül történt. Most, hogy ez nyilvánosságra került, könnyebb lesz a rendőrség munkája, mert ha vallatóra fogják az illető különálló egyéneket, ki fog derülni, hogy mennyi pénz érkezett Moszkvából és hogy hol van elrejtve, mert bizonyos, hogy több ezer dollár áll még most is a kommunisták rendelkezésére.

Kun Béla elnököl...

Weinberger Zoltán kihallgatásával egy igen érdekes körülményt is tisztázni fogunk. Több kérdést intéznek hozzá a Poa-li-Ción nemzetközi zsidó munkás egyesület Glockengasse 6. szám alatti könyvtárában tartott konferenciára vonatkozólag, amely konferencián tudvalevőleg Kun Béla elnököl. Ezen a kongresszuson ugyanis jelen voltak a szomoru emlékü magyar tanácsköztársaság több népbiztosa közül Kun Béla, Landler Jenő, Alpári Gyula, Sirosik Károly és Rákosi Mátyás. Amikor arról volt szó, hogy ki jöjjön Magyarországra a szervezkedés vezetésére, először maga Kun Béla akart hazajönni, mert arra számított, hogy jelenléte fel fogja fokozni az otthoni kommunisták bátoritását, később azonban úgy határoztak, hogy Rákosi jöjjön Budapestre. Attól tartottak ugyanis, hogy Kun Bélát jellegzetes arca és testalkata miatt könnyen felismerhetik, míg Rákosi nem volt ilyen közismert alak.

76 ember van letartóztatásban

A rendőrségi fogházban eddig 76 ember várja további sorsát. Rákosi az egykori szegedi

bankhivatalnok szeptember 5-én lépte át a magyar határt zsebében Braun Vilmos 36 éves gépkereskedő nevére szóló hamis utlevéllel. Csendesen ül cellájában, apatikusan bámul maga elé.

Hámán Kató a legérdekesebb típus valamennyi között. Negyvenegy éves vasuti tisztviselő volt, a hatvani állomásfőnökségen teljesített szolgálatot. A kommün alatt bizalmivá választották, a direktórium után négy hétig fogságban volt, de kiderült, hogy ártatlan, mire megszüntették ellene az eljárást. A fegyelmi bizottság azonban eltávolította állásából. Egy ideig nyomorgott, de végül állást kapott egy kétéshírű éjszakai kocsmában mint felirónó. Majd elment a Flóra gyertyagyárba munkásnak és így került be a vegyészeti munkások szervezetébe.

Budapest, szept. 28. A rendőrség a letartóztatott kommunisták vallomása alapján, valamint a párt Hernád utcai helyiségében talált iratok és névjegyzékek nyomán széles körben nyomozást indított a vidéki szervezkedés felderítésére. Az új nyomozás iránya már vasárnap délelőtt eredményesnek bizonyult, mert a kapott értesítések alapján a csendőrség Mezőtúron előállított tízennyolc parasztagdát, akikkel szemben az a gyanu merült fel, hogy segédkeztek Pintér János ottani parasztagdának a bolsevizmus megszervezésében és az agitátorok Bécsbe való kicsempésztésében. A letartóztatott gazdák tagadják az ellenük felhozott vádakot. Ismerték ugyan Pintért, de sem a szervezésben sem az agitátorok átsempésztésében nem segédkeztek neki.

Kun Béla bécsi tartózkodását illetően a rendőrség megállapította, hogy a kérdéses időben, ez év augusztus havában valóban járt Bécsben és ott hosszabb ideig tartózkodott, állandóan érintkezést tartva fenn a budapesti kommunista körökkel. Bécsből Kun Béla akkor távozott el, amikor Rákosi Budapestre jött, hogy aktív részt vegyen az agitációban.

Kiderülnek a régi bűnök...

Vasárnap délután megkezdtek Weinberger József kihallgatását is. Weinberger még nem tudja, hogy Rákosi teljes beismerésben van, és az ő szerepére is részletes képet adott. Schweinitzer kapitány és Weinberger között közel kétórás párbeszéd folyt le, és bár Weinberger nagyon óvatos feleleteket adott, mégis több olyan kijelentést tett, amelyek fontos adatokat szolgáltatnak a további nyomozásra. A vallomás nyomán máris detektívek utaztak a vidékre, hogy a kommunista szervezkedés újabb adatait felderítsék.

Rákosi Mátyás bünlajstromának összeállítására hatalmas munkát ad a bíróságnak. Letárgyalásra kerülnek mindazok a bűnesetek, amelyeket Rákosi részint mint kereskedelmi népbiztos, részint mint szocialista termelési népbiztos, vagy mint a vörösörség parancsnoka követett el. Az ügyészség ugyanis időközben intézkedett arról, hogy a népbiztosok bűneseteiben elévülés ne álljon be. Rákosi Mátyást felsegírtéssel, lázadással, tizenháromrendbeli gyilkosság elkövetésével, husz rendbeli gyilkosságra való felbujtással és még rendkívül nagyszámú egyéb bűnök elkövetésével vádolják. Amint a rendőrség a mostani ügyben lezárja a nyomozást, az összes iratok átkerülnek az ügyészségre, ahol legelső sorban azt döntik el, hogy milyen bíróság tárgyalja Rákosi bűnügyeit? Valószínű ugyanis, hogy a statáriális eljárásnak technikai akadályai lesznek. A statáriális eljárásra vonatkozó törvény ugyanis elő-

írja, hogy abban a bíróságnak a főtárgyalástól számított három napon belül ítéletet kell hoznia. Rákosi Mátyás bűnlajstroma azonban olyan nagy, hogy azt három nap alatt még akkor sem letárgyalni, ha szünet nélkül három nap és három éjszaka dolgoznának. Már pedig ha a záros határidőn belül a bíróság nem tud ítéletet hirdetni, akkor hivatalból át kell tenni az ügyet a rendes eljárás szerint működő büntetőbíró-sághoz.

Budapestről telefonálják: A rendőrség a hétfői napon befejezte Rákosi Mátyás és Weinberger Zoltán kihallgatását, s kedden délelőtt mindkettőjüket átadják az ügyészségnek. A kiadott hivatalos kommuniké szerint a kommunista puccs ügyében a vizsgálat teljesen befejeződött, s megállapítást nyert, hogy csupán négy olyan ember hiányzik, aki ebben az ügyben érintkezést tartott fenn Rákosival és Weinbergerrel.

A Kludsky-cirkusz keservei Romániában

„Rettenetes viszonyokkal találkozunk itt kérem” — Minden városban megsarcolják a cirkuszt — Mindenki baksist követel

A Vojvodina közönségének még bizonyára élénken emlékeztében él a néhány hónappal ezelőtt ittjárt Kludsky cirkusz, amely nagyszerű produkcióval és csak a valamikori Barnum cirkuszhoz hasonlítható állatseregletével heteken keresztül nagyszerűen szórakoztatta a Vojvodina közönségét. A cirkusz néhány hét óta romániai köruton van. Az igazgató a romániai turnén szerzett tapasztalatairól a következőkben számol be egy kolozsvári magyar lap tudósítója előtt:

— *Rettenetes viszonyokkal találkozunk itt kérem*, s már szaladni szeretnénk innen. Abba akartuk hagyni már a turnét és szökni Lengyelországba, vagy Oroszországba. Bejártuk egész Európát, de seholsem találtunk annyi akadályra és nehézségre, mint Romániában. A minisztériumtól minden engedélyünk megvan, mégis minden hatóságnál külön engedélyeket kell kikönyörögnünk. *Nem lehet ezt győzni sem ideggel, sem pénzzel.* De azután még a hatóságok legtöbb helyen akadékoskodnak is. Hiszen ingyen-jegyet százával bocsátunk ki, de nem elég ez, a miniszteri engedély sem elég, a vidéki kiskirályok egyike-másika megtorpan és napokat kell várniuk, míg jobb juthatunk. Azután meg tegnap előtt még Temesváron játszottunk és úgy volt, hogy tegnap tartjuk első előadásunkat Aradon. Hiszen Temesvártól vonaton két órai az ut Aradig és más állomásokban külön vonataink nyílt pályákat kaptak, hogy szaladhassanak. Mert nálunk a cirkuszváros felépítése csak néhány órát vesz igénybe. De mégis úgy történt, hogy Temesvártól két napig tartott az ut Aradig. Temesváron elsősorban kaptunk néhány olyan rossz kocsit, hogy mikor azokba az elefántokat betettük, beszakadtak. Át kellett rakódni és várni kellett. Mikor nagynehezen elindultunk, minden kicsiny állomáson félrerakták különvontainkat és órákat kellett várniuk. Kérni kell mindenütt, könyörögni, minden kis vasuti hordárnak baksist fizetni és csak így lehet nagynehezen egyik kis állomástól a másikig tovább jutni...

Olvassa a Délbácskát!

Eseményszámba megy

BEREGI OSZKÁR

szenzációs ghetto-filmje

az **APOLLO**-ban

Csak még ma!

HIREK

1925. szeptember 29. Kedd

Római katolikus: *Mihály főangyal.* Protestáns: *Mihály.* Görög keleti: *Eufémia.* A nap kel 5 óra 45 perckor, nyugszik 17 óra 46 perckor. A hold kel 16 óra 41 perckor, nyugszik 2 óra 6 perckor. Nemzeti Színház: A napraforgós hölgy (Bemutató előadás Pregarac Ida felléptével). Apolló mozi: Beregi Oszkár ghettofilmje.

Időjárás: (A petrovradini katonai meteorologiai állomás jelentése). A Földközi tenger felett hirtelen depresszió keletkezett, amely egész Középeurópaig terjed és mindenütt csapadékok okoz. Csak Spanyolország és Keletolaszországban derült az idő, a hőmérséklet Európában erősen süllyedt.

Jóslat: Hazánk északi részeiben a légnyomás erősödik, a szelek gyengülnek, nyugaton a felhőzet ritkul, keleten növekedik, ahol még több helyütt lesz eső. A hideghullám az ország legdélibb részeig fog elterjedni, miáltal az időjárás hűvösre fordul.

A budapesti meteorologiai intézet jelentése: Az időjárás hűvösebb, többhelyütt csapadék. Időprognózis: Változékony, hűvös idő várható, esővel.

*

— **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 31-én rendkívüli közgyűlést tart a vármegyeház közgyűlési termében d. e. 3 órai kezdettel. A közgyűlés legfontosabb pontja a megye pótköltéséget megválasztása lesz.

— **A sombori kereskedelmi akadémia új igazgatója.** A közoktatásügyi miniszter Margetics Lázár vrsaci főgimnáziumi igazgatót a sombori kereskedelmi akadémiához nevezte ki igazgatói minőségben. Az új igazgató állását már elfoglalta s az előadásokat egy hétre azonnal beszüntette, mert az iskolát oly elhanyagolt állapotban találta, hogy az előbb alapos tatarozásra szorult. Ezzel a kinevezéssel remélhetőleg meghal az öt évtizedes, jól felszerelt intézetnek Pancsevóra való áthelyezési terve, mely minden évben kétségbeesztette a szülőket s amelynek főszozóója Beogradban. az eddigi direktor volt.

— **Esti kereskedelmi tanfolyam Somborban.** A Sombori kereskedelmi kör helyiségében 40 haligatóval esti tanfolyam kezdődött, melyen könyvvitelt, levelezést, kereskedelmi számtant, szerb nyelvet és irodalmat, német nyelvet, jogot nemzetgazdaságtant, földrajzt, vámtarifát és áruismeretet adnak elő. A tanfolyam igazgatója Kozsderovics Dusan városi jegyző, dr. Masirevics Mihály ügyvédjelölt, Popovics Dusan kereskedelmi akadémiai és Gordics Radenko gimnáziumi tanár.

— **Beniczky családja új orvosi vizsgálatot kér.** Budapestről jelentik: A Hétfői Napló írja: A volt belügyminiszter családja és védői most új lépésre készülnek. Kérni fogják, hogy rendeljenek el újabb orvosi vizsgálatot a fogoly Beniczky betegségének megállapítására, mert szerintünk ez az új orvosi vizsgálat messzebbmenő következtetéseket fog jelenteni mint az első. Azt fogják megállapítani, hogy a további fogvatartás Beniczkynek immár nem az egészségét, hanem az életét veszélyezteti. Ettől függetlenül bizakodik a védelem a szabadlábra helyezési kérelmet elutasító táblai végzés ellen beadott felfolyamodás kedvező kuriai elintézésére. A kuria éppen olyan gyorsan fogja elintézni a felfolyamodást mint az első fórum és így valószínű, hogy két héten belül letárgyalják a felfolyamodást, míg a semmiségi panaszok eiintézését november elejére várják.

Leggyorsabban

ugy kaphat vizumot, ha utlevelét **Luslig Lajos** váltóüzletébe, Novisad, Kr. Alex. ul. 13. küldi.

Mi lesz a nők levágott hajából?

Csitt-csatt, csattan az olló s ebben a pillanatban egy büszke női hajkorona ismét a földre hullott. A bájos hölgy, vagy hű nagy-mama még egy utolsó pillantást vet megváltozott képére a tükörben, s azután kiset a fodrászműhelyből. Bubifrizurás boldogságában csak megváltozott külsejének hatását figyeli a szembejövő férjarcokon s ez a hiúság elfeledteteti véle a fodrászolló alatt földre hullott haját. Ha elgondoljuk, hogy milyen nagy az ily módon feleslegessé vált hajnak a tömege, méltán ötlök fel az a kérdés, mi lesz a bubifrizurás nők elvesztett hajának sorsa? Paróknának nem használják fel, mert hiszen ha a divat jelei nem csálnak, a bubifrizura még évekig kitart. Vajjon nem taládják-e meg csakhamar ennek a hajtömegnek praktikus felhasználási módját? Nagypapánk és nagyanyánk gyűrűt, medalliont, karperecet csináltattak kedvesük egy-egy hajfürtjéből. De hát más idők, más szokások. Ma senki sem gondol erre s ebben a gyakorlati időben inkább kézenfekvőnek látszik a gondolat, hogy a nők levágott haját legközelebb az eddig teveszörrel dtszött takarókban fogjuk viszontlátni, vagy pedig elsőrendű minőségű meleg harisnyák készülnek belőle. S elvégre mindegy lehet, hogy a nő a lábán viseli ezután azt, amit eddig a fején. Kedvesünk hajkoronáját ezután már csak divánpárnák selymén keresztül fogjuk simogatni, vagy pedig nyulszőrkalapok helyett a férjünk fogják viselni. Ez legalább lovagias dolog lesz: mert ami a nőnek terhes, azt a férj veszi magára. Lehet belőle bajuszkötő, fogkefe, portörölő is és esetleg — matrac. Most persze még mindez fantasztikusnak és tréfnak látszik, de ki tudja, vajjon holnap vagy holnapután nem válik-e valóra s ami a legtréfásabb lesz a dologban, — senki sem fog nevetni rajta.

— **Katonazenekar Somborban.** Dr. Tomics György sombori polgármester kezdeményezésére a hadügyminiszterium egy teljes gyalogezredet helyezett Somborba s elrendelte a katonazenekar felállítását is. A zenekar tagjai már megérkeztek, a napokban a város által rendelt hangszereket is átvették. A zenekar valószínűleg a Sombori Sport Egylet okt. 5-iki teadélutánján mutatkozik be a közönségnek.

— **Egy szarajevói cukorgyáros titokzatos halála Budapesten.** Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt Budapestre érkezett ügyeinek elintézésére céljából Bernoldó Le ponti szarajevói cukorgyáros és a budai Esplanade szállóban bérelt lakást. Vasárnap este a szálloda személyzetének feltűnt, hogy a gyáros még nem távozott szobájából. Miután többszöri kopogtatásra választ nem kaptak, feltörték az ajtót és rémülten látták, hogy a gyáros holtan fekszik ágyában. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szált ki, amely intézkedett, hogy a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállítsák. A boncolás során fogják megállapítani, hogy mi okozta a szarajevói gyáros titokzatos halálát.

— **Esperanto tanfolyam.** A Novisadi Esperantista laborista Rondó ez uton értesíti az esperanto nyelv iránt érdeklődőket, hogy folyó hó 30 án Ingyenes Esperanto tanfolyamot nyit a református iskolában Grobianszka u. 6. A kurzus három hónapig tart. Beiratkozni lehet a „Papiusz” könyvkereskedésben Futoski put és az iskolában minden este 7—8-ig. A beiratási díj három hónapra 25 dinár. A három hónap alatt mindenki könnyen és jól megtanulhatja az Esperantót.

— **Titokzatos milliárdok a gyorsvonat tetején.** Budapestről jelentik: A rendőrség igen érdekes ügyben nyomoz. A bruckujfalui rendőrségtől távirat érkezett, amely jelentette, hogy a Budapest felé induló gyorsvonaton egyik harmadosztályú kocsijának tetején az indulás pillanatában észrevettek a vasuti alkalmazottak egy munkáskülsejű embert. A kocsit tetején Nagy József nevű állás nélküli magántisztviselő feküdt, aki Budapestre akart szökni utlevél nélkül. Kihallgatása közben a vonat elindult és a fiatal ember csomagja a vonat tetején maradt odakötözve. A budapesti pályaudvaron a detektívek átkutatták a befutó

gyorsvonatot és az egyik kocsit tetején meg is találták az odakötözött csomagot. A csomagot felbontották és abban nagymennyiségű ezüst evőeszközt, drága ékszereket, egy darab ötszáz milliárd két darab húsz milliárd, egy darab tíz milliárd márkás papírbankjegyet találtak. A főkapitányság még az éj folyamán érintkezésbe lépett a bécsi rendőrséggel és közölte a megállapítást kérte, hogy az utóbbi napokban nem történt-e Bécsben vagy környékén nagyobb arányú betörés? A fiatallembert a bruckfalui rendőrség őrizetbe vette.

— **Allami szabászati tanfolyam.** Szeptember hó 27-én fejeződött be a novisadi állami szabászati tanfolyam. Vasárnap megtartották a vizsgát, amelyen megjelent Miroszavievics Koszta, a novisadi kereskedelmi és iparkamara elnöke. Az eredményesen lefolyt vizsga után Miroszavievics Koszta köszönetét fejezte ki a novisadi szabók ipartestülete vezetőségének, amely sok áldozatkészséggel és hozzáértéssel biztosította a tanfolyam sikerét.

— **Kiesett a vonatból.** Tegnap reggel a Szrbobran felé induló személyvonatból kiesett Golubszki Avram hároméves fia Uros. A gyermek olyan szerencsétlenül vágódott el a pályatesten, hogy szörnyethalt. A becseji rendőrség megindította a vizsgálatot a vigyázatlan apa ellen. A gyermek hulláját felboncolják.

— **Egy korcsmai verekedés súlyos következményei.** A novisadi államügyész vádat emelt Otics Vasza, 37 éves gyurgyevói földműves ellen, aki egy gyurgyevói vendéglőben borosüveggel fejbevágtá Angyelic Milos földművest. Angyelic súlyos sebeket szenvedett és hosszú ideig betegeskedett. Az ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolja Otics Vaszát.

(x) **Tüzifát, kokszot, köszönet** mielőtt beszerez, tekintse meg *Krajačević* fatelepét. Telefon 165.

Radikálisok háboruja Somborban

A kizárt ifju-radikális vezéreket lemondatták összes tisztségeikről

Sombori tudósítónk jelenti: A sombori radikális párt két frakciójának harcáról, amely az öreg radikálisok győzelmével végződött, megemlékezett a „Délbácska” is. Az új pártvezetőség legutóbb tartott ülésén egyhangú határozattal kizárta a tagok sorából dr. Rácics Szima orvost, a párt eddigi elnökét és dr. Maglics Cvéta ügyvédet. A kizárástól a két ifju-radikális vezért a következő levélben értesítették: „A nemzeti radikális párt sombori helyi választmánya folyó hó 20-án tartott ülésén egyhangúlag úgy határozott, hogy Önt pártellenes magatartása és cikkezése miatt a pártból kizárja és a kizárási határozatot a főválasztmány elé terjeszti. E határozatról értesítve Önt, felhívjuk, hogy a kiszélesített városi tanácsban viselt tagságáról mondjon le, mert ott mint a nemzeti radikális párt tagja foglalt helyet”. Ugy értesülünk, hogy a két kizárt párttag nem hajlandó az opstínárságról lemondani és így a legközelebbi városi közgyűlésen — melyen pedig a város fejlődése szempontjából igen fontos javaslatok kerülnek majd tárgyalásra — újra megindul a harc, hacsak a beogradi főbizottság addig rendet nem teremt.

Egy és fél tonnás

TEHERAUTO

jutányos áron eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Archimandrita Rajića (Kereszt) utca 18.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátra ékban levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala.

Sabác első bemutatkozásán győzelmet aratott

Tuleréyesen játszottak a vendégek — A Rádnicski halvesor veszttette el a mérkőzést
Macsva (Sabac)—Radnicski 2:1 (1:0)

Karagyorgye-pálya. Bíró: Zsivánovics

Örömmel állapítjuk meg, hogy a futballmérkőzések közönsége állandóan növekszik. Vasárnap is — bár a zsidó ünnep miatt sokan távolmaradtak, — fekete emberkoszoru övezte a Karagyorgye pályát. Ha még a bakterház, meg a töltésen álldogáló potyaközörséget is beleszámítjuk, nem sokat tévedünk, ha a mérkőzés közönségét ezer emberre becsüljük.

Ez a nagy érdeklődés a sabáci Macsva első novisadi bemutatkozásának szólt. Az újdonsült elsőosztályú csapat kvalitásait illetőleg eddig két hír volt elterjedve: tuleréyes játék és kifinomult stílus. Mindkét híresztelés igaznak bizonyult. Nem lehet azt mondani, hogy a sabáci játékosok készakarva rugták volna le ellenfeleiket, azonban nem igyekeztek őket kimélni, pedig a fair játék szabályai azt is megkövetelik. Hogy mégis legtöbbször a novisadiak ellen ítélték a faultok miatt szabadrugást, annak oka az, hogy a nem szántszándékos faultokra a Radnicski játékosok szántszándékkal voltak kénytelenek reagálni.

A sabáciaknak ez a játékmódora óriási küzdőképességet és odaadást igényel. Ez meg is van bennük. Az ilyen stílust csak nűanszkülömbőség választja el a ma legeredményesebb és legjobb stílustól. Durvaságuk a technika fejlődésével eltűnik és minthogy erre minden előfeltétel megvan, ez a csapat még komolyan beleszólhat a bajnokság sorsába.

A csapat egytől-egyig jól megtermett, munkabíró játékosokból áll. Kapusuk nem kimagasló tehetség, de volt néhány szép rávetése. A határozatlan és túlhoszu kifutásokról le kell szoknia. A háttvédek közül a bal biztosabbnak látszik, a jobboldali habozásával még a feltűnően gyenge Rádnicski balszárnyat is sokszor elengedte.

A halvesor és az egész mezőny kimagaslóan legjobb embere Kiss centerhalf volt. Nagyszerű fejeseivel, lapos és helyezett passzaival az ország legjobb csapataiban is megállná a helyét. A szélsőhalkok közül a baloldali ugylátszik ujonc a csapatban, de azért úgy ő, mint jobboldali kollégája nagy önfeláldozással küzdöttek.

A csapat higyanyembere Jovánovics I. a bal-összekötő. Pillanatok alatt végignyargalta a pályát széltében-hosszában. Most biztos gólt hárít el a kapuban egy pillanat múlva már ő rug gólt a másik kapuba. Tipusa a kiveszöben levő ideális, önfeláldozó futbalistának, csatártársai egytől-egyig jótechnikájú, gyorslábú futbalisták, ha különösebb tehetség nem is akad köztük.

Az igazi Rádnicskit ma csak két játékos képviselte, Grünceig II és Abt. A többről bizony nehéz véleményt mondani, főleg a halvesorról, amely futballnyelven szólva nem volt sehol. Rozsics sehogysem tudja visszanyerni fűrgeségét, jobb volna talán a háttvédposzton megpróbálni. A másik két half, főleg Grünceig I. mintha betegesen álltak volna ki, egy-egy elbukás után alig-alig keltek föl a földről. A kapus régimódi és csak ritkán ajánlatos boxolásaival könnyen, megjárhatja, bár a mai gólo-

kat nem védhette. A csatársorban néha föllángolt a régi tűz, főleg Grünceig II. élesztgette, de a többiek nem nagyon dültek be neki.

A játék sorozatos faulttal kezdődik. Talán a kezdés előtti kínos és unalmas igazoltatás tette idegessé a játékosokat. Ezt igazán más-képp kellene elintézni. Legjobb volna a mérkőzést megelőzően az öltözőben, de semmiesetre sem a pályán a közönség előtt, amely játékot vár és nem csoportosulást, amely mindig vagy balesetre, vagy pofozkodásra emlékezteti.

Az első negyedóra Sabacé. Nagy vehemenciával kezd, egymásután kétszer is lö kapura, míg a Radnicski Grünceig révén csak egyszer tud veszélyes lenni.

Szép beadása azonban hajszálnyira a kapu mögé megy. A kirugásnál zavarják a kapust, aki elfelejti ledobni a labdát és ezért szabadrugás esik Sabac ellen. A szabadrugás nem volt veszélyes a sabáci kapura, annál inkább a futballszabályokra, mert az ellenfél játékosai alig félméterre állottak a labdától, jóllehet a szabályok kilenc métert írnak elő. Ez a szépség hiba azonban nem zavarja Sabacot abban, hogy általános meglepetésre állandó fölénybe jusson. Ez a helyzet többé-kevésbé állandósul a féltűd végéig, sőt a 42. percben Lesszmeiszter fejcsöktesésével a jobbszélső megugrik, beadását Jovánovics I., a higyanyember védhetetlenül belövi (1:0).

Duplakornerrel kezdődik a második féltűd. Mindkettőt Novisad kapja, de ki is védi tisztességgel. A Macsva azonban mintha odaragadt volna a novisadi kapuhoz, szünet nélkül támad, de Abt nagyszerű játékkal mindent ment. Már nagyon esedékes volt egy kis Radnicski akció, amikor Grünceig II. faultolása miatt ugyanő szabadrugást küld a Macsva kapura. A kapus kiüti, de Mihályi résen van és a tömörülő sabáci védelem között csöndesen a kapuba küldi. (1:1).

Ujra szabadrugás labdahordozásért, amelynek szabályellenes végrehajtása újra próbára teszi a hozzáértő közönség idegeit. Sabac is megharagszik, a balszélső bead, a jobbösszekötő stoppol és bent van a második gól. (2:1).

Erre már a közönség is türelmetlenné válik, beáll a taccsvonalra és a rendezés nagyobb dicsőségére onnan drukkolja végig azt a kapufalóvást is kornert, amely még az utolsó percben is komoly veszélybe hozta a novisadiak kapuját.

Minthogy a mérkőzés folyamán kivétel nélkül minden taccsbeadás szabálytalan volt, talán nem lesz hiabavaló sem a játékosok, sem a bírák, sem pedig a közönség szempontjából az, ha a bedobásra vonatkozó új rendeletet leközöljük:

A bedobó játékos álljon közvetlenül az oldalvonal mellett, de a vonalon kívül, arccal a játéktér felé fordulva és feje fölött mindkét kezével dobja bármely irányban a játéktérbe a labdát, mely így ujra játékban van, ha a bedobás szabályszerűen megtörtént.

A NAK egyleti hirei

Az egyesület felkéri mindazokat a tagokat, akiknek két éven telűli gyermekeik vannak és azokat a jubileumi ünnepeken szerepeltetni akarják, jelentsék ezt be ifj. Cervész Antalénál Futoski put 70, legkésőbb október hó 1-ig.

Ma este választmányi értekezlet a Maros

vendéglőben. Tárgy a jubileumi ünnepe.

A futballszakosztály értesíti az összes játékosait, hogy ezen a héten csakis szerdán (rossz idő esetén akkor sem) szokott tréninget tartani.

Futballszakosztályi ülés szerdán este nyolc órai kezdettel a Maros-féle klubhelyiségben, az összes játékosok megjelenése kötelező.

Szelvénypályázat

A Macsva győzelmének meglepő voltát legjobban bizonyítja az, hogy a szelvénypályázatra beérkezett 364 tippelés közül csupán kettő találta el a helyes eredményt. Ezek
 ifj. Grieszer P. (Magyarszka 49) és
 Rosszler Antal (Magyarszka 65)
 jutalomtárgyaikat egy pár finom Fischer-féle harisnyát illetve öt darab Wagner-féle süteményt szerkesztőségünkben átvehetik.

Vasárnapi eredmények

- Zagreb**
 Concordia—Gradjanski 1:0 (0:0)
 HASK—Spárta 8:0
- Beograd**
 Jedinstvo—Jadran 3:0
- Subotica**
 Sport—SAND 2:1 (0:1)
 ZsAK—Vrbasi SC 9:0 (3:0)
- Sombor**
Sombori Sport—Sombori Amateur 3:0 (1:0)

A két helyi rivális vasárnap délután találkozott az Amateur pályán. A Sport a bíró sípjára a következőkép áll fel: Drljacsin — Mayer, Krist — Lukics, Sulyok I., Ostrogonac — Hippich, Sulyok II., Popovics, Kaich, Schwarz. Az Amateur a következő felállításban állt ki: Prodanovics — Pollák, Liscevic — Klein, Materics, Mérey — Kregujevic, Seitz, De-Frechville, Hay, Mandics. A félidő első felét állandó Sport fölény jellemzi néhány eredménytelen kapulövessel. Azután az Amateur lassan fölnyomul s vagy 10 percig szorongatja ellenfelét. Utána félidő végéig állandó fölényben van a Sport, mely Popovics révén az utolsó előtti percben gólt ér el. (1:0). A második félidőt a Sport uralja. A 10. perben Su-

lyok II., a 30-ikban Schwarz iő gólt. Az Amateur — mely biztosan halad a második osztály felé — csak a Sport csatárok tehetetlensége mentette meg a katasztrófális vereségtől. A mezőny legjobb embere Sulyok I. volt. Mázcás kitűnően bíraskodott.

- Kula**
 Kulai SC—SMTC 1:1 (1:1)
- Budapest**
 MTK—UTE 2:1 (1:0)
 III.ker.TVE—33FC 3:2 (3:1)
 Vasas—VAC 2:2 (2:0)
 KAC—ETC 4:0 (1:0)
 NSC—BEAC 1:0 (0:0)

- II. osztály**
 BAK—UTSE 1:0
 URAK—KAOE 2:0
 Világosság—Zugló 2:1
 Föv.TKör—EMTK 3:1
 Testvériség—UMTE 2:2

Uj rudugró világrekord. Az abói sportünnepélyen Hoff Károly a rudugrásban 4 méter 25 centiméterrel új világrekordot állított fel.

- Pécs**
 Nagykanizsa—Pécs 4:3 (2:0)
- Szombathely**
 SzAK—Postás (Budapest) 3:1
- Prága**
 Slavija—FTC 3:1 (2:0)

Spanyolország—Ausztria 1:0 (1:0)

60.000 néző. Gyönyörű mérkőzés. Az első félidőben egyenrangú ellenfelek, némi spanyol fölény. Helycsere után az osztrákok hatalmas tempót diktálnak és fölénybe kerülnek, Zamora azonban csodás védéssel akadályozza meg őket a gólszerzésben.

A novisadi terménytőzsde a mai ünnep miatt zárva.

Zagrebi tőzsde

1925 szeptember 28, 5 óra

Bécs 0.079550	Prága 167.1/8
Páris 268.50	Zürich 1089.—
Milano 230.—	London 273.—
Newyork 56.30	Budapest —.—

Irányzat: lanyha

Chicago terménytőzsde

1925 szeptember 28, 10 óra

Buza	Tengeri
Szeptember . . . 136.1/8	Szeptember . . . 77.7/8
December . . . 136.75	December . . . 76.7/8
május 1926 . . . 141.1/8	május 1926 . . . 81.5/8

Irányzat: tengeri szilárd

(AVALA)

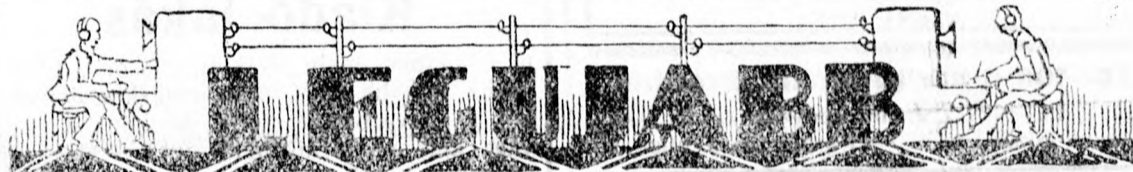
Piaci árak szeptember 19-én:

Vágómarha Ia	—	—	9.—10.50
Borju	—	—	14.—17.—
Sertés	—	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—	—.—
Bárány	—	—	11.—13.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hizott lud kiló	—	—	17.—18.—
Sovány lud párja	—	—	90.—120.—
Fiatal lud párja	—	—	80.—100.—
Kacsa párja	—	—	50.—60.—
Pulyka pár	—	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	—	35.—45.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	—60.—70
Szalma	—	—	—50

A DUNA VIZÁLLÁSA

Szeptember 10-én reggel	—	—	477
Szeptember 11-én	—	—	472
Szeptember 12-én	—	—	461
Szeptember 13-án	—	—	448
Szeptember 14-én	—	—	437
Szeptember 15-én	—	—	406
Szeptember 16-án	—	—	391
Szeptember 17-én	—	—	376
Szeptember 18-án	—	—	364
Szeptember 19-én	—	—	355
Szeptember 20-án	—	—	345
Szeptember 21-én	—	—	333
Szeptember 22-én	—	—	318
Szeptember 23-án	—	—	302
Szeptember 24-én	—	—	292
Szeptember 25-én	—	—	284
Szeptember 26-án	—	—	280
Szeptember 27-én	—	—	276
Szeptember 28-án	—	—	266

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
 Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

A szovjet menti a magyar kommunistákat

Oroszországban állítólag letartóztattak két átutazó magyar állampolgárt

Budapestről telefonálják: A budapesti „Hétfői Hírlap” ma azt a nagy feltűnést keltő hírt közli, hogy a szovjetrendőrség az elmúlt szombaton Szentpétervárott letartóztatta Halmos Alfréd magyar mérnököt és Molnár Józsefet, Molnár Viktor szemlélmegyei főispán fiát. A lap megjegyzi, hogy értesülése szerint a két átutazó magyar állampolgárt azért tartóztatták le, hogy a Budapesten elfogott Rákosi Mátyás

és társa sorsának eldőltségéig tusként visszatartsák őket. A Budapesten megjelenő „Uj Nemzedék” munkatársa hétfőn este illetékes helyen érdeklődött a hír megbízhatóságát illetően, s azt a felvilágosítást kapta, hogy a letartóztatás híre aligha felelhet meg a valóságnak, miután arról a magyar hatóságok eddig sem hivatalos, sem magánértesülést nem kaptak.

A novisadi rendőrség elfogott egy gyilkos leányt

Aki 17 évi börtönre volt elítélve és megszökött

A novisadi rendőrség letartóztatta Cvetkovics Milka gracsaci születésű leányt, aki legutóbb Bréknán tartózkodott s ahol egy veszett kutya harapása miatt Novisadra került a Pasteur-intézetbe. Amikor a leány gyógyultan távozott a Pasteur-intézetből, a rendőrség személyi adatainak megállapítása végett a főkapitányságra állította elő. Amikor Rákics kapitány a bűnügyi lajstromban utánanézett, a legnagyobb meglepetéssel állapította meg, hogy Cvetkovics Milka gyilkosság miatt 17 évi súlyos börtönre volt elítélve s a büntetése egy részét a zagrebi női fogházban töltötte ki, ahonnan nemrég megszökött. A zagrebi ügyészség közözlőlevelet adott ki ellene s most Novisadon sikerült felfedezni a gyilkos leányt. Cvetkovics Milkát azonnal letartóztatták s még a mai nap folyamán átkísérik a zagrebi ügyészséghez.

Csinos vaságyak sodrony matracral

részletfizetésre 600 dinárért kaphatók Peklő-nál Novi Sad, Ustavka ulica 29. szám.

Szept. 28	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.225			177.50
Zürich				1930.50
Newyork	518.25			
London	25.095			484.75
Páris	24.52			473.50
Milano	21.05			406.—
Prága	15.375			296.25
Berlin	—			2380.—
Budapest	0.007270			14.—
Brüsszel	22.70			436.50
Bécs	—			14.1/8
Bukarest	2.55			49.—
Amsterdam	—			4022.—
Szófia	—			—
Krisztiania	—			—
Szaloniki	—			—
Stockholm	—			—

Győződjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Orva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

Komló és gabonaszák, zsinog, heveder, varró-cérna, ponyva, esőköppeny, vízmentes hentes-kötények, kötélárak gyári árban

Will Viktornál,

Az udvarban balra — Futoski put 36.

Borprések, szőlőzuzók, vetőgépek

és az összes mezőgazdasági gépek jutányos áron kaphatók

Zikmund és Tsa

gépgyár és vasöntödéjében, Novisad
 Limán. — Telefonszám: 176.
 1823—1

